

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredništva in uprave 24-55
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Profesionalno-socialna struktura in narodni dohodek

Naša država šteje 15 milijonov 400.000 ljudi, ki se razdelje na sledeče socialne plasti: kmetstvo (poljedelstvo, živinoreja, gozdarstvo), ki zavzema 78,9% vsega prebivalstva (12 milijonov 320 tisoč). Njemu sledijo obrtniki (596.000) in industrija (437.000) z 9,9%, trgovci 369.000) z 2,4%, bankarstvo (nad 30.000) z 0,2%, promet (260.000) z 1,7%, svobodni poklici (446.000) z 2,9%, vojska in mornarica (138.000) z 0,9%, dninarstvo (123 tisoč) z 0,8%, rentniki in penzionisti (184.000) z 1,2%, ostalih poklicev 1,2%. V rudarstvu je zaposlenih 80.000 ljudi. Za kmetstvom najštevilnejše je obrtništvo, od katerega pride na obrtnika povprečno 25 ljudi, nato industrija, ki zaposluje vsakega 35. državljan, njej sledi trgovina z povprečno 42 ljudmi na obrat.

Zanimive in poučne so številke o takozvanem narodnem dohodku ali o dohodku na posamezno socialno plast. Če tega primerjamo z onim iz l. 1926, ki predstavlja povojno konjunktorno dobo, vidimo, da je ta padel absolutno (na vse skupaj) in relativno (na posameznika). Prošlo leto je znašal 44 milijard 221 milijonov (leta 1926. 69 milijard 606 milijonov) ali 2871 dinarjev na glavo (l. 1926. 5320 dinarjev). A leta 1936. je bilo komaj 13 milijonov 83 tisoč ljudi ali za 2 milijona 316 tisoč manj nego lani, zato je bil lanski dohodek relativno še manjši.

Najslabše izmed let krize je bilo predlansko leto, ko je narodni dohodek dosegel šele 37 milijonov 584 tisoč dinarjev, t. j. 2514 dinarjev letno na glavo. Napram l. 1936. je zrasel narodni dohodek za 1 milijon 876.500 dinarjev ali 81 dinarjev na glavo (a število prebivalcev je zrastle za 226.087 ljudi). Naturalni del narodnega dohodka (živina, orodje, stroji) je lani izkazoval 9 milijard 938 milijonov 200 tisoč dinarjev ali za 462 milijonov manj nego l. 1936., a za 6 milijonov 560 tisoč 400 dinarjev manj nego l. 1926. Napram posameznim gospodarskim vejam je dalo lansko leto poljedelstvo 10 milijard 885 milijonov 700 tisoč dinarjev (leta 1926. 18 milijard, 638 milijonov 900 tisoč dinarjev, leta 1936. 12 milijard 138 milijonov 200 tisoč dinarjev), živinoreja 8 milijard 96 milijonov 900 tisoč dinarjev (leta 1926. din 12 mil. 739 milijonov 900 tisoč, leta 1936. din 7 mil. 85 milijonov 900 tisoč), industrija 6 milijard (l. 1936. din 5 mil. 823 milijonov 200 tisoč, l. 1936. din 5 mil. 400 milijonov), obrt 3 mil. 623 milijonov, trgovina 3 mil. 447 milijonov l. t. d., skupaj 44 milijard 22 mil. 100 tisoč (l. 1926. din 69 milijard 608 mil. 200 tisoč, l. 1936. din 42 milijard 304 milijonov 600 tisoč).

Letni dohodek na posameznega kmeta je znašal povprečno 1837, na vse ostale profesije pa po 6716 dinarjev. Kaj to pomeni, nam pove okolnost, da še danes poseduje 5% posestnikov, (770.000) 51% celokupne rodovitne zemlje. Povprečna minimalna potreba posameznega kmeta znaša letno 2643 din. Cene poljedelskih proizvodov so napram predvojnimi padle za 62%, dočim so cene industrijskim produktom narasle za 5%.

Položaj kmetstva je torej naravnost obupen. Nič boljši ni oni delavstva, ki je prešlo leto zaslužio okrog 10% izpod fiziološkega minimuma ali 1/10 manj, kolikor potrebuje za ohranitev golega življenja. Pri obrtništvu se sicer povprečni dohodek giblje okrog 10.000 dinarjev na leto, a jih je mnogo z manjšim letnim dohodkom. Na splošno lahko mirno trdimo, da

Ruska mornarica v kitajske vode

TOKIO, 13. januarja. Tukaj je zbudila silno neprijeten vtis vest iz ruskega vira, po kateri bo Rusija poslala del svoje mornarice v kitajske vode. Po vestih iz Vladivostoka bo takoj poslanih v kitajske vode 6 podmornic, 2 rušilca in dva minonosca, čim se raztaja led v tamošnjem pristanišču. V tujih kitajskih japonskih krogih zatrjujejo, da nima Rusija ob kitajskih obalah ničesar iskati in da bi se ta korak smatral kot čin sovražnosti napram Japonci, ki bi radi tega morala izvajati posledice.

Nova taktika kitajskih letalcev: Uničevanje v japonskem zaledju

SANGHAJ, 13. januarja. Najnovejša taktika kitajskih letalcev je v tem, da se ne spuščajo več v borbo z japonskimi letalci, ampak da v ozadju rušijo japonska letališča in da uničujejo letala. Kitajski piloti so izvršili v zadnjem času okoli 10 takšnih nenadnih zračnih napadov, ki so povzročili Japoncem veliko škodo. V kitajskih krogih računajo, da je bilo pri teh napadih uničenih najmanj 25 japonskih letal ter velike količine bencina in olja. V Nankingu se je to posrečilo navzlic japonski pripravljenosti. Potrjuje se vest, da gre za nova sovjetska letala, ki so mnogo hitrejša od japonskih in katerih pregon je nemogoč.

Strahovit pokolj bosanskih kmetov: 6 mrtvih, 30 ranjenih

BANJALUKA, 13. januarja. Na sejmu v Omarski pri Prijedoru je nastal med kmeti prepir. V trenutku so bili razdeljeni na dva tabora in je nastalo strahovito klanje. V akciji so bili samokresi, puške in noži,

Odkrita zarota v Lisbani

LIZBONA, 13. januarja. Tukaj se odkrili so za svoje tajne akcije. Policijska oblast veliko zaroto, ki je skušala pridobiti vojne izvršila številne aretacije.

Litavska pluje v fašistične vode?

VARŠAVA, 13. januarja. Po izjavi litovskega predsednika Smetone na kongresu litavske vladne stranke se pripravlja tudi v Litavski sprememba ustave z razširjenjem pravic državnega predsednika. Predsednik Smetana povdarja, da se bodo prava narodnih manjšin spoštovala in da ni v Litavski mesta za protižidovsko propagando.

Kneгинja Demidova usteeljena?

LONDON, 13. januarja. »Daily Mail« poroča iz Rige o veliki špijski drami, ki se je odigrala v Vibelsku, 500 km od Moskve. Ruska velika kneгинja Demidova in pilot sovjetskega letalstva Sarov sta bila po organih GPU aretirana v trenutku, ko sta bila pravkar na tem, da se tamkaj vkrcata v neko letalo in pobegneta v inozemstvo. Oba sta bila takoj ustreljena. Po sporočilu GPU je omenjena kneгинja, ki sicer stalno živi v Berlinu, prispela pred nekaj meseci v Rusijo s ponarejenim potnim listom in se ji je baje posrečilo, da se polasti važnih dokumentov iz poveljstva za zrakoplovstvo.

Prekinjenje ameriške italijanskih trgovinskih pogajanj

WASHINGTON, 13. januarja. Italijansko ameriška trgovinska pogajanja so se prekinila, ker noče ameriška vlada priznati rimskega imperija.

90% vsega prebivalstva naše države komaj krije osnovne življenske potrebe.

Te mrtve suhe številke so za nas porazne, ker nam razgalijo bridko in usodepolno resnico, da je naše jedro v biološkem razkroju. Za tem pa potujejo razni negativni činitelji, ki nas slabé: bolezen, nezadovoljstvo, obup, nemoralna in slični pojavi. Iz tega poraznega obračuna izjajo mnogoštevilni težki problemi, ki ne morejo več dolgo čakati na rešitev. Devet desetih državljanov je okrnjenih za znaten del onih naravnih pogojev, brez katerih si ne moremo ustvariti zdrave narodne in državne zajednice, devet desetih naroda nima kritih onih potreb, iz katerih poganja krepko telesno zdravje, odpor-

nost, čilost in ki so edine nositeljice zavesti trdnosti in sigurnosti, smisla, volje in veselja do dela in napredka. Kaj nam pomaga vse naše prirodno bogastvo, naša plodna zemlja z neizmernimi skladi raznovrstnih prirodnih, če nima narod primerne deleže na teh dobrinah in na njih le umira?

Polno je vprašanj, ki se ob tem obračunu našega gospodarskega življenja pojavljajo kar sama po sebi. Dokler se ne bo to obupno razmerje spremenilo v prilog naše sedaj tako oslabilene hrbtnice, dokler ne bo narodni dohodek delovnih socialnih plasti zaznamovan s poveljnimi številkami, bo letna statistika le obračun našega materialnega usihanja.

Palecki

Maček in senatorske volitve

Vodstvo SRK računa, da si bo pri senatorskih volitvah v savski banovini od sedmih senatorjev gotovo priborilo pet, morebiti celo šest.

Razpuščen

Policijska oblast v Splitu je razpustila delavsko pevsko društvo »Jedinstvo« ter zapečatila društvene prostore.

51 novih delniških družb

V preteklem letu je bilo v Jugoslaviji ustanovljenih 51 delniških družb z glavnico nad 130 milijonov din. Od teh jih je 32 v Beogradu, Zemunu in Pančevu, 11 v Zagrebu, 2 na Sušaku in poena v Užicah. Debeljači, Novem Sadu, Čačku in Ljubljani. V 6 novih delniških družbah je udeležen tuj kapital. Delniška glavnica teh delniških družb znaša 6,1 mili. dinarjev.

Premog

»Slov. beseda« poroča v št. 2: »Uvoz premoga v našo državo. Plinarne in tudi nekatere industrije potrebujejo visokokaloričen premog, ki ga naša država nima. Zato je uvoz takega premoga potreben. V vsakem drugem oziru pa tuje premoga ne potrebujemo, ker ga imamo sami več kot dovolj. Dobro se spominjamo še vsi, koliko borbe je bilo treba vsako leto, da se zasigura našim premogovnikom skromen del dobav za državne železnice in kako je stalno padala ta, slovenskim rudnikom pripadajoča količina. Ne da bi pa opazili kako posebno izpremembo v gospodarskem oziru, smo videli preteklo leto, da se je uvoz inozemskega premoga v letu 1937, silno povečal in da je znašal okoli 40.000 vagonov. Neresnica je, da so naši premogovniki preveč zaposleni. Nasprotno, kapaciteta njihova še daleč ni izčrpana in dokler to ni doseženo, je pač uvažanje inozemskega premoga ne le neumnost, ampak naravnost greh na našem narodnem gospodarstvu.«

Judeževi srebrniki

»Kmetjski list« piše v št. 1: »Proč s pijavkami: Slovenec že mori Slovenca brata.« — Teh pesnikovih besedi se ne hote spomnim, ko gledam, kako se velik del sveta trudi in napenja vse svoje temne sile, da bi ne prišlo v slovanskih državah do potrebnega potravnega miru, zlasti pa da ne pride do složnega nastopa slovanskih držav. Po svojih agentih in plačancih zastupljajo medsebojne odnose slovanskih držav in ščuvajo Poljake proti Čehom, Čeha proti Poljakom, Bolgare proti Srbom in obratno, skrkata vse proti vsem. In seveda uspevajo s temi svojimi spletkami, ker imajo vedno na razpolago vse polno slovanskih propalice, ki za Judeževe srebrnike opravljajo izdajalsko službo. So to poedinci, pa tudi razni časopisi, na čijih čelu stoji moralne propalice. Takj plačanci v tujih službah so na primer pri nas zloglasni dr. Ante Pavelić in njegova drhal, na Češkoslovaškem pa dr. Jehliczka in njegovi pajdaši. O Paveliću se v zadnjem času manj čuje, ker so mu postala evropska tla prevročja in jo je odkuril v Ameriko, dr. Jehliczka, ki živi sedaj na Dunaju, da laglje dobiva denar in navodila iz Pešte, je prav sedaj pričel z živahnejšo propagando. Ima svoj organ v Lvovu — »Wiek Nowy«. Ta zastopa njegove ideje in dokazuje, da mora imeti Poljska skupne meje z Madžarsko. V to svrhu je potrebno, da Poljska z vso silo pomaga dr. Jeh-

Naše pošte

Telef. kabel Beograd - Maribor
40% dobička.

Na včerajšnji seji skupščinskega finančnega odbora je imel poštni minister Vojko Čvrkč izčrpen ekspoz, iz katerega povzemamo sledeče navedbe: Proračun izdatkov za 1938-39 znaša 418.105.159 din. V primeri s proračunom za leto 1937-38 je povišan za 38.712.748 din. Proračun smo povečali iz treh razlogov: 1. zaradi višjih osebnih in rodbinskih doklad za uslužbence, 2. zaradi večjega števila uslužbencev, in 3. zaradi večjih materialnih izdatkov za vse vrste službe. Največjo in glavno skupino izdatkov tvorijo osebni izdatki, ki znašajo 242.013.528 din, kar predstavlja 57,88% vseh izdatkov. Po proračunu predvideno število uslužbencev znaša 11.565. K temu številu je treba dodati še 1333 pogodbenih poštarjev. Pogodbeni postarji spadajo v partijo 754. Njihovi osebni izdatki znašajo din 21.855.000. V primeri s proračunom za 1. 1937-38 je ta izdelek povečan za 1.385.000 din, ker se je promet malone pri vseh pogodbenih poštarjih dvignil. Izdatki za brzojavno in telefonsko službo znašajo Din 38.440.000 ali 9,20% od skupnih predvidenih izdatkov.

Pravkar so v teku nekatera večja dela pri nekaterih telefonskih centralah in mrežah in nekaterih medmestnih telefonskih zvezah kakor n. pr.: pri dubrovniški skupini avtomatičnega telefona, pri splitski skupini avtomatičnega telefona, pri avtomatični telefonski centrali v Zemunu, pri razširjenju beograjske telefonske centrale z ustanovitvijo pomožnih central na Krunskem vencu, v Senjaku in na Čukarici. Pri povečanju kapacitete sedanje zagrebske telefonske centrale za 2.000 števil in v Ljubljani za 1.000. Sedaj proučujejo postavitev telefonskega kabla iz Beograda v Zagreb in Maribor. Upam, da bo mogoče to vprašanje urediti tako, kakor zahtevajo naši državni interesi.

Naša radiofonija mnogo zaostaja za drugimi državami. Naše sedanje postaje so po svoji moči majhne in njihov promet je zelo omejen. Sprejemni aparatj so dragi in zaradi tega širšim množicam nedostopni. Naše sedanje postaje ne morejo ustrezati svojim nalogam. Potrebno bo

liczki in Madžarom, da se Slovaška in Podkarpatska Rusija odcepita od Češko-slovaške in zopet izročita Madžarski. Za nagrado za to pomoč bi potem Poljska dobila tisti neznatni košček Tešinske, ki je pripadel Češkoslovaški in kjer živi kakih 50.000 Poljakov. Ta nagrada, kakor je razvidno, ni posebno sijajna. Kakor je grdo to rovarjenje, tako in še grše je tisto, ki ga podlo vrše nekateri brezvestni ljudje pri nas doma. Ni jim sveta zakonska zveza, ne držnejo se pred nedotakljivostjo družine, nič se jim ne smili topla ljubezen mladih dekliških src. S strupenostjo razdirjanjih modrasov hujskajo že-

zgraditi radijske oddajne postaje z večjo silo in z dobro notranjo organizacijo in s programatično razvitim vodstvom. Ta vprašanja se sedaj temeljito proučujejo. Izpopolnitev nove beograjske postaje na 20 kilovatov je močno razširila njen pomen in zato računamo, da bo koncem leta 1937-38 število njenih naročnikov naraslo za 15.000. Število radijskih naročnikov znaša sedaj okrog 105.000. Do konca leta 1937-38 bo naraslo na 108.000. Na koncu leta 1938-39 pa bo po vsej priliki

Socialni obzornik

V mezdni pokretnosti se zrcalijo obče gospodarske in socialne prilike

V mezdni pokretnosti našega delavstva, ki so dosegla pri nas v letih 1933-34 svoj višek, se zrcalijo obče gospodarske konjunkturalne ter z njo povezane socialne prilike našega delovnega stanu. Gospodarska kriza je zarezala v široke plasti našega delavstva globoke zareze, ki so delovne prilike in življenje delavstva občutno poslabšala. Gospodarska kriza je zadela v prvi vrsti delodajalca, ki se je skušal na vse mogoče in nemogoče načine otresti tega bremena slabe konjunkturalne in to v čim izdatnejši meri. Oslabljenju gospodarske delavnosti je sledilo kot nujna posledica znižanje delavskih mezd. V letih 1935-36 pa se je stanje nekoliko izboljšalo in so delavci pričeli intenzivneje misliti na udrnitev ter izboljšanje svojega položaja.

Mezdna gibanja, ki smo jih doživeli v povojni dobi, so imela nedvomno svoj izvor v težkih gospodarskih pretresih, v katerih se je na eni strani povečala brezposelnost, na drugi pa so bile že itak skromnemu številu zaposlenih znižani njeni hovi prejemki na minimum. Statistika o številu stavkjučih nam pravi, da je zanjelo mezdno gibanje v letu 1935 malodane isto število stavkjučih kakor je bil to slučaj v letu 1922, ko je stavkalo vsega skupaj 22.242 delavcev in delavk. Delavstvo se je v okviru svojih stanovskih or-

no proti možu, dekle proti fantu, sestro proti bratu, mater proti otrokom. Kdo nosi odgovornost za to peklenko početje? Pravim vam, trpinji in tovariši, kmetje in kmetice, fantje in dekleta, ne odpirajte svojih poštenih kmetijskih src takim lažnivim hujskam, ki sejejo zdražbo med vas, da vas potem lahko brez žajfe gulijo in si z vašimi žulji polnijo svoje zamašene bisage. Uprite ramena, dvignite cepe in srpe in kose pa naženite te ljudi, ki niti človeškega imena vredni niso, palnite te za naš narod nesrečne pijavke tja, kjer vlada po besedah svetega pisma jok in stok in škripanje z zobmi!

znašalo 123.000 do 125.000. Dohodek iz teh naročin bo znašal 15,5 milijona.

Skupni dohodki ministrstva so za leto 1938-39 določeni na znesek 601.700.000 D. Če jih primerjamo z izdatki, dobimo čisti dohodek v znesku 180.594.841 din, za kritje drugih splošnodržavnih izdatkov. Z drugimi besedami porabimo 60% naših dohodkov za pokritje izdatkov poštnega ministrstva, 40% pa za druge izdatke izven našega ministrstva.

organizacij že od nekdaj borilo za izboljšanje svojega socialnega položaja. Osrednji urad za zavarovanje delavcev je pred nedavnim objavil zanimivo statistično sliko o variranju zaslužka našega

„Žogobrc“ v beli opojnosti

Otvoritev nogometne sezone v Mariboru

Po zgledu zagrebskih, beograjskih, ljubljanskih in drugih klubov hočejo tudi mariborska moštva izkoristiti zimskie termine za treninge kot predpripravo za spomladansko prvenstveno tekmovanje. Vodstvom klubov pridejo tekmovanja v zimski sezoni tudi prav, saj morajo vendar že sedaj preiskusiti moči in si s tem zagotoviti stalna in solidna moštva za predstoječa spomladanska tekmovanja. V ta namen so se mariborski klubi sporazumeli, da odigrajo medseboj pokalno tekmovanje. Krasen pokal je razpisal preds. OOLNP g. Mg. Ciril Maver. Pokal je

prehoden in pride v trajno posest moštva, ki si ga bo prisvojilo trikrat zaporedoma ali petkrat v presledkih. Ta tekmovanja se odigravajo le po zimi, so torej zagotovljena za več zimskih sezon. Vse kaže, da bo vreme tu pa tam kakšno nedeljo in praznik tudi nogometšem naklonjeno. Prvi termin je že v nedeljo 16. t. m. in sta za ta dan izžrebana naslednja para: SK Železničar:SK Slavija ter ISSK Maribor: SK Rapid. Letošnjo zimsko sezono se odigrajo vse tekme za Maverjev zimski pokal na stadionu SK Železničar ob Tržaški cesti.

Radio

Radio - Ljubljana

Četrtek, dne 13. januarja. 12: Uvertura (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13: Čas, spored — 13.20: Plošče — 14.15: Vreme, borza — 18: Radijski orkester — 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič) — 19: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Zabavni kotic — 20: Harmoniko igra R. Pilih — 20.40: Operni spevi in napevi. (Sodelujeta: gđc. Sonja Ivančič in radijski orkester) — 22: Čas, vreme, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Petek, dne 14. januarja. 11: Kitajska in Kitajci — dialog (gg. Ferdo Thurner in Miroslav Zor) — 12: Pri južnih Slovanih (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spored — 13.20: Plošče —

delavstva, zavarovanega pri tem zavodu. V tej statistiki je vzel Suzor za osnovo leto 1930, ko je dosegel celokupni zaslužek v razdobju 1930 do 1936 najvišjo postavko, to je 5.029.250.208 din. Napram 1. 1930 je bil vsakoletni celotni zaslužek manjši in sicer v letu 1931 za 245.622.948 din, 1932 za 1.079.620.450, v letu 1933 za 1.400.103.528 din, v l. 1934 za 1.402.624.560 v letu 1935 za 1.362.493.788 din. Potemtakem je delavstvo v teh letih izgubilo nič manj kakor 6,5 milijard din na svojih zaslužkih. Ta ogromna izguba je bila neposreden vzrok ostrejši borbi, ker je delavstvo občutilo na svoji lastni koži, da je kljub izboljšani konjunkturi v zadnjih dveh letih ostalo mezdno stanje na prejšnji stopnji. Zvišanje mezd, ureditev delovnih odnošajev, kolektivne pogodbe, minimalne mezde itd, vse to je sicer delno izravnavalo prejšnjo izgubo, ni je pa moglo popolnoma nadomestiti. Izguba na zaslužku je bila v prejšnjih letih tako velika, da je radi nje utrpelo delavstvo, kakor tudi naše celokupno narodno gospodarstvo težko popravljivo in nenadomestljivo izgubo.

14.15: Vreme, borza — 18: Ženska ura (ga. Emi Oražem) — 18.20: Pesnice iz Pariza (plošče) — 18.40: Francoščina (dr. Stanko Leben) — 19: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Zanimivosti o izseljencih — 20: Prenos koncerta Glasbene Matice iz Maribora (koncert Adamičevih in Foersterjevih skladb) — 22: Čas, vreme, poročila — 22.30: Angleške plošče.

Studenške novice

Smrt zgodnjega obrtnika. V 51. letu svoje starosti je preminil pekovski mojster Edmund Mulec. Pokojni je bil dobričina, poštenjak, zgleden obrtnik ter splošno priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Pokopljejo ga jutri v petek na studenškem pokopališču. Naj mu bo domača zemlja lahka, njegovemu imenu časten spomin!

edini navzoč časnikar, moral takoj po izvršeni operaciji italijanskih čet obrniti ter šest dni in šest noči neprekinjeno potovati nazaj v Asmaro, da je od tam brzojavil.

Koliko je vredno poročevalčvo življenje? Največ stroškov ne povzročajo časnikom in brzojavnim agencijam nagrade za poročevalce, ampak potovanja in izredno velike zavarovalne premije. Koliko je torej vredno življenje posameznega poročevalca? Tisoč, dva tisoč, tri tisoč funtov (250.000, 500.000, 750.000 dinarjev), kakršna je pač njegova sposobnost in zmoglost. Ker pa je treba za pripadnike tako nevarnega poklica plačati tako neizmerno velike zavarovalnine, se mnogi poročevalci sploh ne dajo zavarovati. So pa tako smeli, da gredo med življajoče krogle, pa naj bi jih to stalo tudi glavo in čeprav se s tem izpostavljajo nevarnosti dosmrtni pohabljenosti. V najhujšem primeru bo kakšna pokojninska blagajna dala določeno svoto za pogreb ali za zdravišče — če se ne pokaže potrebe za posebno zbiranje v prid žrtvi svojega poklica.

Nezavarovani pa so v poročevalski službi na bojišču delovali praočetje današnje vojne obveščevalne službe. Takrat namreč ni zadevala vsaka krogla. Harry Grab Robinson, prvi pravi poročevalec z bojišča, ki je »Timesovim« bralcem javljal potek Napoleonovega vojnega pohoda v Španijo, je kot gentleman

Pri Teruelu so padli trije novinarji

Junaška dejanja vojnih poročevalcev — V službi čitalcev so izgubili življenje — Invalid v Cafe de la Paix

Videli ste ga lahko v Café de la Paix. Nosil je že dolgo usnjene rokavice in tanko, upogljivo paličko, od katere se niti na bojišču ni hotel ločiti. Vendar pa se mi je ta njegova eleganca, s katero je hotel nam, lovecem na senzacije, zbuditi spoštovanje do svoje osebe, zdela bedna. Steve je bil prej med prvimi časnikarskimi poročevalci Hearstovega tiska. »Bil je«, mi je takoj vpadel v besedo, ko sem ga nekaj vprašal. »Prav za gotovo se spominjaš moje rane na glavi, ki sem jo dobil, ko smo z Japonci vkorakali v Mandžukuo. Glej, ta prokleta mala rana me je uničila. I am broke. Finished, my boy, čisto na koncu sem že«. Dobri, stari Steve, bil si prvi, ki so takrat, po brzojavu razglasil svetu ustanovitev Mandžukua, danes pa ni samo Društvo narodov pozabilo na one usodne dni nemirne Mandžurije, ampak se niti javnost ne spominja več te predigre sedanje vojne na Daljnem vzhodu. Pojavile so se novejšje, večje senzacije. Ti pa, dragi Steve, tega vojnega pohoda sigurno ne boš pozabil. Odpustili so te iz službe. »Nezanesljiv, preveč zaljubljen v alkohole«, so rekli tvoji šefi. Mogoče imajo prav. Toda kaj naj stori človek proti

ostri, neznosni bolečini v ozadju lobanje, ki zbada, grize in vrta. Treba je pač piti, dokler je v žepu še kakšen dolar. »Natakar, še eden pernod!«

Žrtve svojega poklica. Steve je samo eden od mnogih novinarskih invalidov. Drugim se dogaja še kaj hujšega. Pri njih se smrt ne zadovolji samo z enim udarcem, ampak vzame v roke koso in kosi. Niti leto dni še ni, odkar je bil zelo nadarjeni poročevalec »Paris Soira« Louis Delapree ustrelen na krovu nekega letala. Nekoliko tednov pred tem je v nočni bitki na Malorci padel njegov rojak in tovariš Guy de Traversay od »Intransigeant«. Potem je padla kocka na mlado, kakor deček vitko devojkjo z velikimi, živahnimi očmi. To je bila prekrasna fotoreporterka Germaine Taro. Komaj je nastal v Španiji majhen odmor, se je začela vojna na Daljnem vzhodu. Pa je zopet povedala brzojavka: Padel je poročevalec. Tokrat Pembroke Stephens od »Daily Telegrapha«, ki je stal na opazovališču in je postal cilj smrtonosne krogle. Po tem dogodku se je razburjenje v mali poročevalski družini v Šanghaju počasi že polegalo, ko je nenadoma dospela strašna

vest o smrti šefa-korespondenta »Stampa« na ameriški križarki »Panay-u«. Zdaj pa je pri Teruelu bomba na koščka raztrgala tri odlične vojne poročevalce, Johnsona, Neila in Sheepshanksa.

Šest dni po pustinji za sedem in dvajset besed.

Kakšni ljudje pa so to, ki hočejo tako delo opravljati? Ali se jim izplača? Ali je njihovo tveganje primerno nagrajeno? Laiku, nestrokovnjaku se bo zdelo seveda neverjetno, da nekateri dobro plačani vojni poročevalci ob dani priliki dobijo pol, ali celo tudi cel funt šterlingov (240 dinarjev) za eno samo besedo. Saj ne more vsak človek vedeti, da kabli brzojavnih zastopstev oddajajo vesti večino samo v obliki zelo skopih kratkic, ki niso nič drugega kakor izvleček teh novic, in da imajo šele drugi uredniki nalogo, da iz njih ulivajo jasne in smiselne stavke. Tako je na primer poročilo glasovitega ameriškega poročevalca Webba Millerja o padcu Aduca obsegalo samo sedem in dvajset besed. Da pa jih je lahko po kablu sporočil svojemu listu in svetu, se je Miller, ki je bil pri vkorakanju Italijanov v utrjeno abesinsko mesto

Zdravstva

Zimske bolezni. Vsaka letna doba pri-
naša s seboj svoje bolezni in priložnosti
zanje. Tako tudi zima. Vedno pa moramo
imeti pred očmi, da se tisti, ki te nevar-
nosti pozna, pač še najlažje obvaruje
pred njimi, ker vedno je bolezen lažje
preprečiti, kakor pa jo zdraviti in ozdra-
viti. Najnavadnejša, pa tudi najrazširje-
nejša in nič manj nevarna zimska bole-
zen je prehlad, ki ima običajno svoj glav-
ni vzrok v nagli spremembi zunanje tem-
perature, kar se pozimi redno dogaja, ko
zapustimo toplo, zakurjeno sobo in sto-
pimo ven na mrzel zrak. Ta razlika v
temperaturi znaša pogosto celo do 40 sto-
pinj ali še več. Dalje povzroča prehlad
tudi daljše, počasno sprehajanje ali po-
stajanje na mokrem terenu, zlasti še, če
nosimo lahko obutev, ki vrhu vsega pre-
pušča vlago. Iz naštetih vzrokov morajo
neizogibno slediti prehlad, nahod, katar
grla, pljuč, hripa itd. Najboljše sredstvo
za preprečenje vseh teh različnih bolezni
in obolenj je, če postopno navadimo
svoje telo na mrz in ga tako utrdim.
To dosežemo s pametnim oblačenjem,
daljšim bivanjem v prosti naravi, na sve-
žem zraku, z gojenjem zimskega športa
in s telovadbo na prostem ali pri odprtem
oknu. Otrok mora biti pozimi dobro oble-
čen, vendar pa nikdar preveč. Pač vedno
napram zračni temperaturi. V teh mrzlih
dneh mora biti otrok oblečen v volnene
nogavice, tople čevlje, ki ne smejo biti
pretesni, ter v volneno ali flanelasto pe-
rijo. Pač pa te obleke ne smemo pustiti
na otroku pri sleherni temperaturi, tem-
več mu jo moramo menjati, dodajati in
odvzemati, kakršno je pač vreme, toplej-
še ali hladnejše. Otroci, ki niso vajeni na
mrz, vso zimo boleajo. Najmanjši ve-
trič jih položi v posteljo. Otrok pri šestih
letih je dovolj močan in velik, da ga vpe-
ljemo v zimski šport, n. pr. drsanje na
ledu, sankanje itd. Ni pa za tako majhne
otroke preveč zdrav sicer najlepši in naj-
bolj zdravi zimski šport, smučanje, ker
je prenaporen za njihovo srce in pljuča.
Smučanje se sme dovoliti le večjim, raz-
vitejšim otrokom in odraslim. Glede obla-
čenja otrok moramo opozoriti še na neko
zelo razširjeno zablodo, na podlagi ka-
tere puščajo starši svojim otrokom tudi
v najhujši, strupeno mrzli zimi kolena
v popolnoma prosta in odkrita, češ da se
tako utrjujejo. Dejstvo je, da morajo biti
tudi kolena, kakor vsi ostali kostni sklepi,
zaradi svoje občutljivosti za mrz in pre-
hlad, pozimi dobro odeta in zavarovana,
ker se sicer kaj kmalu vanja naseli muč-
ni revmatizem.

Zakaj pijemo kavo z mlekom. Znano
je, da črna kava človeku draži živce, da
ne more spati. Vzrok temu je kofein. Ne-
ki švicarski zdravnik pa je ugotovil, da
odvzame mleko kavi nekoliko tega ko-

potoval v kočiji po državi hidalgov in je
svojo neobičajno zunanostjo, s svetlo-
sim visokim cilindrom na glavi in s
svojo škotsko progasto potno obleko
vzbujal v marsikaterem mestu več pozor-
nosti kakor pojav sovražnih gardistov.
Že nekoliko bolj razburljivo je bilo živ-
ljenje najznamenitejšega vojnega opisov-
valca v drugi polovici preteklega stoletja,
William Howard Russella. Poto-
val je za »Times« in to so bila za tedanje
dobo neizmerno dolga potovanja. Njego-
va poročila iz ameriške državljanske voj-
ne, o indijanskih vstajah, iz krimske voj-
ne in iz francosko-nemške vojne l. 1871.
so ga proslavila in seznanila s svetovno
javnostjo. Takrat se je med poročevalci
že razvila tekma za najhitrejšo pošiljanje
vesti. Starega Russella v tem pogledu ni
mogel nihče prekositi. Ko je bila v krim-
ski vojni zavzeta Balakava, je Russel za-
aral edino brzojavno progo in je razen
svojih vojnih poročil oddajal odlomke iz
stare zaveze svetega pisma; da je na ta
način zasedel brzojavno žico cel dan za
svojo uporabo in je tako pred drugimi
poročevalci dosegel odločno prednost.
Taka konkurenca med vojnimi poročeval-
ci dandanes ni več mogoča. Pri svojem
nemirnem brzenju od enega do drugega
zarišča svetovnih dogodkov so navezani
na neko vrsto zakletega bratstva. So ka-
kor majhen bataljon svetovnih potepu-
hov. V kakšnem šanghajskem lokalu vam
bodo nadaljevali pogovor, ki ga je pred
par meseci prekinila granata in strelskih
jarkih nekje pred Madridom. Eden naj-

Mariborske in okoliške novice

Ogromnost mariborskega
želodca

Gora mesa in drugih živil v mariborskem želodcu

Neverjetne so količine raznih življen-
skih potrebščin, ki jih v enem letu kon-
sumira večje mesto. Približno sliko tega
ogromnega želodca nudijo številke, ki
jih navajamo. Seveda je konsum v resni-
ci neprimerno večji, saj je toliko Mari-
borčanov, ki jim ni treba vsak dan kupo-
vati na trgu in ki se popolnoma ali vsaj
deloma, zlasti pa na periferiji, prehranju-
jejo iz svojega.

Ta konsumni obseg se zreali v pravkar
skrbno sestavljeni statistiki o poslovanju
mestnega tržnega nadzorstva za 1937:

Slaninarij in okoliški mesariji so v mi-
nulem letu pripeljali na Vojašniški trg
skupno 3.672 zaklanih hvinj, 48 telet in
22 goved in sicer: Okoliški mesariji 151
svinj, 48 telet in 22 kom. gov. živine. —
Slaninariji Zlatoličarji 107 svinj doma zre-
jenih. Slaninariji Prepolčani 93 doma zre-
jenih svinj, 3321 pa kupljenih. Od kuplje-
nih svinj odpade 15% na Dravsko hano-
vino, 85% pa na Savsko in druge hano-
vine.

Perutnina in drobnica: Perutnine je bi-
lo na trgu 75.077 kljunov in sicer: 14.427
kokoši, 57.479 piščancev, 488 gosi, 1275
puranov in 1408 rac. Drobnice je bilo:
1749 domačih zajcev, 325 kozličev in 17
jagnjet.

Divjačina: V mesto je bilo pripeljana
10.098 kom. divjačine in to: 440 srnja-
kov, 4618 zajcev, 3280 fazanov, 1731 jere-
ric in 29 kljunačev.

Ribe: Morskih rib so pripeljali na
trg 10.980 kg. domačih sladkovodnih pa
2713 kg. Skupaj: 13693 kg. Vrhutega še
168 kg morskih rakov in 45 škafov žabih
krakov.

Zelenjava: Na trg je bilo pripeljanih
2220 vozov krompirja, 689 vozov čebule
in 281 vozov zelja.

Žito: Kmetje so pripeljali na trg 4607
vreč raznovrstnega žita kakor: 772 vreč
ajde, 600 vreč fižola, 433 vreč ječmena,
609 vreč koruze, 370 vreč ovsa, 771 vreč
prosa, 496 vreč pšenice in 456 vreč rži.

Sadje: Celo leto so kmetje pripeljali na
trg 3306 vozov raznovrstnega sadja.

Sejmi: Na živinske sejme je bilo celo
leto prignanih 15.713 glav in to: 3410 vo-
lov, 321 bikov, 11250 krav, 462 telet, 270
konjev. Na svinjske sejme je bilo pripel-
janih 9992 svinj. Prodanih je bilo 8944 go-
ved in konjev ter 4349 svinj.

Božična drevesa: 27 prodajalcev je pri-
feina. Že nekaj kapljic mleka ublaži de-
lovanje kofeina.

zanimivejših pojavov med poročevalci
na terenu je Gallagher, poročevalec
londonskega »Daily Expressa«, enako
glasovit po svojih časnikarskih sposob-
nostih kakor po tem, da zna izvrstno
mešati koktail. Od Američanov je treba
kot najbolj znanega navesti Buddy El-
kina s a, človeka, ki je v osemnajstih dneh
prepotoval svet. Francozi imajo v svojem
Eduardu Helseyu navdušenega poro-
čevalca starega sloga, ki pa vendar niti
najboljši in najvažnejši vesti na ljubo ne
bo nikoli vstal od mize, na kateri so pri-
pravljene izbrane, okusne jedi. Gospod
Wiegand, »gentleman med poročevalci-
ci«, ohrani celo v najstrašnejšem topov-
skem ognju svoj notranji mir. Poleg teh
bogato plačanih čašniških zvezdnikov so
še kakšni trije ducati manj znanih vojnih
poročevalcev, ki se ne bojijo prodreti niti
tja do prvih bojnih črt, da bi si s tem
pridobili »nesmrtno slavo«. Stojijo bor-
cem ob strani, napadajo z njimi, ker šele
tako dobivajo ono pravo razgibano vzne-
mirjenost in neposredne vtise za poro-
čila. Če je treba, pa ti smeli poročevalci
z vojači vred celo umirajo.

Padlim Špancem, Italijanom, Kitajcem
in Japoncem bodo njihovi narodi nekoč
postavili spomenike. Kdo pa bo oveko-
večil spomin na vse one poročevalce, na
katerih imena čitalci ravno tako hitro
pozabljajo kakor na dogodke, o katerih
so ti poročevalci javljali in kakor na
žemlje, ki so jih bralci pojedli, ko so pri
zajtrku čitali časnike?

peljalo na trg 3750 komadov drevesc, ka-
tera so bila vsa razprodana.

Zaplemba vtihotapljenega mesa: Tržni
organi so zaplenili raznim mesarjem 635
kg raznovrstnega svežega mesa, ki ni
bilo predpisano pregledano. Od tega je
bilo oddano 10 kg mesa konjaču, ker je
bila na njem ugotovljena svinjska kuga.

Vzorci živil: Tržno nadzorstvo je leta
1937 odvzelo 327 vzorcev sumljivih živil.
Od teh 295 vzorcev mleka. Od 295 vzor-
cev mleka je bilo osporovanih radi do-
datka vode 148 vzorcev ali 50.16%. Izmed
ostalih živil je bilo odvzetih 24 vzorcev
sumljivega masla. Od 24 vzorcev masla
je bilo 21 vzorcev osporovanih radi ne-
dovolnega barvanja in prevelike vsebine
vode. Vrh tega je tržno nadzorstvo za-
plenilo 180 kosov surovega masla, ki je
bilo barvano, okrog 500 pokvarjenih jajc
in 180 kosov peciva in kruha. Pregledale
pa so se tudi vse gostilne in kavarne,
mesnice ter deloma tudi trgovine in pe-
karne obratovalnice.

Vremenska napoved. Dunajska vremen-
ska napoved za jutri v petek 14. tm. pra-
vi: Hitro spremenljivo, blago in vlažno
vreme. Lokalne množnosti mrzlega vala.

Sodne novice. Namesto okrajnega sod-
nika dr. Mihaliča Borisa, ki je vpoklican
v ministrstvo pravde kot inštruktor za
uvredbo novega izvršilnega postopanja, se
dodelj sreskemu sodišču v Mariboru sre-
ski sodnik Pimčuh Vladimir iz Slovenske
Bistrice. Sreskemu sodišču v Sl. Bistrici
pa je dodeljen izprašani sodnijski priprav-
nik dr. Omladič Franc iz Maribora.

Smrt vrliga moža. V Smetanovi 29 je
preminil v lepi starosti 73 let vpokojeni
apelacijski sodnik Josip Zmavc. Pokojnik
je bil zaslužen narodnjak in ugleden član
starešinstva »Triglava«. Bil je odličen ju-
rist, globoko naobražen. Vsi, ki so ga po-
znali, ga bodo ohranili v trajnem, svetlem
spominu. Žalujemo preostalim naše glo-
boko sožalje!

MARIBORSKA MENZA VAS VABI
SLOMŠKOV TRG 6

Mestni proračun za leto 1938-39 in sicer
proračun mestnega zaklada, regulacijske-
ga sklada in zaklada ustanov, je izgotov-
ljen. V smislu § 117 zkona o mestnih ob-
činah se to javno razglašja z dostavkom,
da ima vsak član mesta, kakor tudi vsa-
ka oseba, ki plačuje v mestu neposredni
davek, pravico, staviiti k proračunu svo-
je pripombe. Proračun je razpložen na
vpogled občinstvu od vstevši 14. januarja
1938 do vstevši 18. januarja 1938 v mest-
nem knjigovodstvu med uradnimi urami.
V istem roku je tudi vlagati pismene pri-
pombe k proračunu.

Stari mariborski rod izumira. V Rad-
vaniški 56 je preminil v 78. letu starosti
vpok. železničar Mihael Kaizer, v Vrhov-
dolu 97 pa 83 letni upravitelj posestev
grof Meran Henrik Šigert. Žalujemo naše
toplo sočutje!

Akcijskemu odboru za pomoč primor-
skim rojakom je daroval »Kegljaški klub
svobodnih« Din 250.— v spomin pok. ge.
Kravos Marije.

**IV. PRIMORSKI PLES DRUŠTVA »NA-
NOS«** se vrši v soboto dne 12. februarja
v vseh prostorih Narodnega doma.

Sokol Maribor I. ima v soboto dne 15.
t. m. ob 20. uri v telovadnici vojašnice
kralja Petra I. svoj redni letni občni zbor.

Mlad kmetijski fant se je do smrti pobil na
„ledenem vrtiljaku“

V Grlavi pri Križevcih so si fantje na-
pravili na ledu vrtiljak in to na ta način,
da so zabili v led velik kol ter ga s pri-
trjeno pripravo poganjali. Na pripravi so
bile privezane sani, ki so na vrtiljaški na-
čin z veliko naglico drsele po ledu. Eni
so poganjali, drugi pa vozili. V trenutku,
ko je hotel 24 letni posestniški sin Alojz
Marinič iz Grlave skočiti iz sredine na
prosto, se mu je pri tem zapletlo v vrvi,
na katerih so bile pritrdjene sani. Greščil
je s tako silo z glavo ob led, da je obležal,

Pravoslavnim bratom in sestram želita
uredništvo in uprava »Večernika« srečno
in vsestransko zadovoljivo Novo leto!

Kino

Union kino. Izredno duhovita veselo-
igra »Nevarna igra«. Jenny Jugo, Theo
Lingen, Otto Tressler.

Naeodna gledališče

Četrtek, 13. januarja, ob 20. uri: »Poljski
balet Parnell«.

Petek, 14. januarja: Zaprt.

Sobota, 15. januarja, ob 20. uri: Cvrček
za pečjo. Red C.

Nedelja, 16. januarja, ob 15. uri: »Pod to
goro zeleno«. Ob 20. uri: »Revizor«.

Zadnjič. Znižane cene.

Opozorjamo na današnji ponovitev
»Poljskega baleta« z deloma novim spo-
redom.

Župančičev jubilej. Mariborsko gledali-
šče proslavi 60letnico našega največjega
pesnika z vpriporitvijo njegove odlične
tragedije »Veronika Deseniška« v četrtek
dne 20. t. m. Pred predstavo spominski
govor.

Bratje in sestre zavedajte se važnosti
občnega zbora, posebno pa dela, ki nas
čaka v tekočem poslovnem letu. Pridite
polnoštevilsko! Zdravo! Uprava.

Planinski ples se vrši v torek dne 1.
februarja. Izide tudi slavnostna številka
»Pohorske politike«. Pt. poslovni svet,
ki želi inserirati v tej številki, naj javi to
g. L. Strašniku, tel. 20—38. Reklamne
misli ali udarne stihe preskrbi lahko ured-
ništvo »Pohorske politike«, oddelek za
frazo.

V kavarni »JADRAN« priredi v četrtek,
dne 13. t. m. pravoslavna crkvena opština
skupno s parohijo

SILVESTROVANJE in
doček novega leta

Sodelovali bodo gg. Povhe, Kosič in Verdo-
nik. Vabimo vse pravoslavne in simpati-
zerje, da se tega tradicionalnega družab-
nega večera v največjem številu udeležijo.
Rezervirajte mize. 172

Djaški kuhinji v Mariboru je nakazal g.
Maizel Franc, trgovski zastopnik 500. Ne-
imenovani bivši podpiranec v Mariboru
200; Inšpektor Pagon Franc šef material-
nega skladišča v Zagrebu 100; Ajdišek J.,
bančni ravnatelj v p., mesto venca na kr-
sto pok. učitelja Franca Jakliča 200; Pin-
ter Ferdo, veletrg., mesto cvetja na grob
pok. gospe Kravos Marije 200 t. m. Vsem
dobrotnikom revnega dijaštva se odbor
najlepše zahvaljuje.

Restavracija Grajska klet. Danes sveže
morske ribe. Pozor! Abonentji se spreje-
majo, dnevno Din 10.—, 12.—, 15.—. Se
priporoča vodstvo.

Zahvala. Tudi letošnji II. sokolski ples,
ki se je vršil v soboto dne 8. tm. v union-
ski dvorani je bil izredno dobro obiskan
in je v vsakem oziru lepo uspel. Mari-
borska nacionalna javnost je ponovno do-
kazala, da zna ceniti stremeljenja in ideal-
no delovanje naših Sokolov. Meddruštve-
ni odbor mariborskih sokolskih društev
smatra ob tej priložnosti za svojo dolž-
nost, da javno izreče toplo zahvalo vsem
onim številnim prijateljem, ki so z ude-
ležbo, s sodelovanjem, s prispevki ali na
katerikoli drugi način pripomogli k sijaj-
nemu uspehu letošnje prireditve.

Hlapec ohranil svojega gospodarja.
37 letni Josip Neubauer je bil svojčas
uslužben pri prevozniku Goležu Antonu
na Aleksandrovi cesti. Po izstopu iz svo-

nezavesten in ves krvav na ledu. Na po-
moč so mu priskočili tovariši, ki so sku-
šali pomagati ponesrečenemu z umetnim
dihanjem. Vse je pa bilo zaman, ker je
ponesrečen Marinič medtem že izdihnil
in so ga morali po komisijskem ogledu
prepeljati v bližnjo mrtvašnico. Nesreča
pridnega posestniškega sina je zbudila pri
vseh splošno pomilovanje in sočutje s te-
žko prizadetimi starši, ki so po nesrečnem
naključju izgubili krepko oporo v družini.

Zadnje telefonične vesti

Chautempsova vlada v krizi

SPROŽIL JO JE FIN. MIN. BOUNET. — DANES ODLOČITEV. — PADEC FRANKA. — SARRAUT NA POVRŠJE?

F. FLANDIN

PARIZ 13. januarja. Veliko zaskrbljenost je zbudila v levičarskih krogih okolnost, da je računati z odstopom Chautempsove vlade. Včeraj se je namreč sprožila na deviznem tržišču velikopotezna spekulativna ofenziva proti francoskemu franku. Finančno ministrstvo je takoj interveniralo. Pod vtisom teh dogodkov je sklical finančni minister Bonnet sejo vlade, na kateri je finančni minister izjavil, da je v Franciji nemogoče vsako resno gospodarsko delo spriči vednih stavk, mezdnih gibanj in netenja

socialnih instinktov. Spričo tega ne more izpolnjevati obveznosti, ki jih je sprejel. Bonnet je izrazil svoje prepričanje, da se za vsemi temi dogodki na deviznem trgu skrivajo politični nameni, ki lahko globoko potisnejo vrednost franka, če ne bo vlada takoj pristopila k energičnim ukrepom. V zvezi s temi dogodki se je raznesla vest o celotnem odstopu Chautempsove vlade. Potrjuje se verzija, da je finančni minister Bonnet grozil z odstopom. Končno odločitev pričakujejo za danes opoldne. Značilna za resnost položaja je okolnost, da je predsednik vlade Chautemps izrazil solidarnost z Bonnetom. V političnih krogih ugibajo o novi vladi, ki naj bi jo sestavil Sarraut, ki naj bi sestavil tretjo levičarsko vlado z razširjenjem na številne centumske skupine. Ta vlada naj bi skušala spraviti v sklad socialna gibanja v Franciji s potrebami in zahtevami politike.

LONDON 13. januarja. Tukaj je zbudila vest o pariških dogodkih nemalo presenečenje in se spravlja francoska vladna kriza v sklad z mednarodno politiko, zlasti z položajem na vzhodu. V Londonu si želijo čimprej rešitve francoske notranje krize, ki predstavlja težko obremenitev mednarodnega položaja.

Italijanski neuspeh v Pešti

BUDIMPEŠTA, 13. januarja. V tukajšnjih krogih so nemalo presenečeni radi poteke konference držav rimskih protokolov, ki predstavlja neuspeh italijanske politike, ker sta Avstrija in Madžarska odklonili formalni pristop k protiboljševskemu paktu Tokio - Berlin - Rim. Le v vprašanju priznanja Frankovega režima v Španiji je beležila Italija uspeh. Po mnenju diplomatskih krogov so ostala neresena številna gospodarska vprašanja. Gle-

de sodelovanja z državami M. antante in z Nemčijo je ostalo je pri platoničnih izjavah. Italija je morala ponovno priznati Avstriji in Madžarski nekatere gospodarske politične koncesije, ki se jih je hotela kot preveč obremenitvi otestiti, da bi lažje paktirala z drugimi državami podonavskega bazena. Sedanja konferenca je ponovno pokazala, kako težavni in zapleteni so problemi podonavskega bazena.

je službe je izdajal vsem onim strankam, ki jim je bil preje za svojega gospodarja dovažal slatinsko vodo, ponarejena potrdila in pobral na ta način precejšnje število steklenic, ki jih je nekje drugod spravil v denar. Golež je šele kasneje izvedel za to in je prijavil zadevo policiji, ki sedaj poizveduje za dotičnim hlapcem, ki je oškodovalec s tem svojega gospodarja za 500 din.

V zvezi s poročilom o tatvini v škodo g. Marka Vacaca nam sporočajo, da se ta tatvina ni izvršila v njegovem sedanjem stanovanju (Koroška 102), ampak v prejšnjem.

Tudi garderobe niso varne. V garderobo telovadnice v magdalenski šoli so se med telovadbo splazili doslej še neizsledeni tatuni, ki so odnesli dijaku Bojiču, ključavn. pomočniku Vobiču ter knjigovozu Snordelu vsakemu p opar čevljev, me-

sarskemu pomočniku Zelenku pa par škornjev. Imenovanji so s tem oškodovani za skupno 1.100 din in vrši policija za tatuni intenzivne poizvedbe.

Na Pohorje do odcepa vozi mestni avto bus dne 16. t. m. Odhod ob 7. uri zjutraj iz Glavnega trga. Vožnja se vrši samo v slučaju zadostnega števila prijav, katere sprejema prometna pisarna na Glavnem trgu. Telefon 22-75. Vozna cena Din 20. Okradeni potnik. Potniku tvrdke »Iris« iz Zagreba, ki oskrbuje z raznimi zdravili tukajšnje lekarne, je bil v vlaku ukraden zabož zdravil, ki jih je nameraval prepeljati v Maribor. Za tatunom poizveduje obmejna policija.

Razhila.

— Ne, tega ne smeš, Jurček — pravi Pepca svojemu mlajšemu bratcu in mu vzame iz rok puder. — To potrebujemo samo ženske. Moški se umivajo z vodo.

Ruby

»Prav mnogo,« je odgovoril Rodney in se zopet zasmejal. »Vzamem jo za ženo.«

»Če je tako, potem bo že ona poskrbela, da ne boste blebetali,« je odvrnil Tom. »Ampak sedaj pojdite. Nocoj imamo delo, kjer vas ne potrebujemo.«

Ruby se je zdržnila. »Tom,« je rekla žalostna, »ne nalagaj si umora na svojo dušo! O, Tom, spametuj se, dokler je čas. Šaj več prav tako dobro kakor jaz, da ni gospod Maxwell kriv, da so zapodili Peggyja Madena. Ako bi hoteli koga ustreliti, bi morali to biti lord Crichton, ki je ukazal tako, ne pa njegov plačani služabnik.« Ker je bil lord Crichton v Carigradu, torej na varnem, je brez skrbi tako govorila.

»Tudi nanj pride vrsta,« je odgovoril Ryan. »A sedaj pojdita, in sicer hitro. Če me predoigo nadlegujete, bi se morda le kesali.«

Ko je Ruby spoznala, da so vsa prigovarjanja brezuspešna, se je oprijela Geoffreyja in ga odvedla po poti nazaj.

Ko sta prišla do cestnega ovinka, kjer ju niso več videli ne slišali, se Geoffrey ustavi in reče: »Ruby, ali bi ne mogla iti sama domov? Vrniti se hočem. Pomagati moram možu, ki ga hočejo umoriti. Res, moram, ljubica. Odpusti mi, da te puščam tukaj samo, toda vem, da ti sedaj ne preti nobena nevarnost več. Jaz pa nočem, da bi umorili moža, ne da bi ga poskusili rešiti.«

»Ali misliš, da bi mogla mirno dopustiti, da ga ubijejo?« je odgovorila Ruby očitajoče. »Njegova rešitev je še mogoča. Redkokdaj se vrača pred deseto uro, sedaj pa je šele deveta minila. To vem prav natančno, ker prihaja vedno mimo naših vrat in sem mu poletel večkrat želela »lahko noč«. Sedaj hitiva na cesto, ki vodi iz Ballavakija sem in ako ga dobiva preden je šel mimo križišča, potem lahko rešiva njegovo življenje. Pojdi hitro!«

100.000 japonskih hiš razdejanih po potresu

TOKIO, 13. januarja. Zapadno Japonsko je zadel silovit potres. Mesto Osaka je popolnoma opustošeno. Potres, ki je trajal pol ure je zahteval silno veliko človeških žrtev. Posebno hudo sta prizadela mesti Wakajama in Topušina ter otoka Čikoku in Kiušiu. Na obeh otokih je porušeno preko 100.000 hiš.

LJUBLJANSKE NOVICE.

V častitljivi starosti 72 let je preminil v Ljubljani g. Peter Gilly, oče znanega mariborskega bančnega prokurista g. Alfonza Gillyja. Blagi pokojnik je bil navdušen prijatelj prirode in znamenit lovec ter ribič. Žalujemo naše globoko sočutje!

Ptuijske novice

Zvočni kino Ptuj. V soboto 15. I. ob 20. uri in nedeljo 16. I. ob pol 19. in pol 21. uri se bo predvajal film »Karussell«. V glavnih vlogah igrajo M. Röck, G. Aleksander in P. Herckels. Kot dodatek se bo predvajal film o naši državi in zvočni tehnik Alfa.

Uradna poprava volilnih imenikov se bo izvršila v teku januarja. Prijave se sprejemajo do 25. t. m. pri policijskem uradu.

Dveletni otrok padel s peči in se ubil. V Pangercih pri Cirkovcih domuje posestnica Marija Dekavčičeva. Njen dveletni sinček Martin je že delj časa bolehal na neki kostni bolezni in je imel radi tega pripravljeno svoje stalno ležišče na peči. Medtem, ko je mati šla nakupovat razne potrebščine, je otrok tako nesrečno padel s peči, da je pri padcu obležal mrtev.

Primanjkljaj. Proračun ptuijskega cestnega odbora za 1938-39 izkazuje 2.823.450 din izdatkov ter 1.960.755 din prejemkov. Primanjkljaj znaša torej din 862.695 in se bo kril iz 22% doklade na neposredne davke. Banovina bo prispevala 1.607.783, železniska uprava pa din 17.233 din. V na-

veških žrtev. Posebno hudo sta prizadela mesti Wakajama in Topušina ter otoka Čikoku in Kiušiu. Na obeh otokih je porušeno preko 100.000 hiš.

črtu je gradnja, odnosno popravilo ceste Mostje - Hlaponci ter Sv. Bolfenk - Trnovska vas in je v ta namen določenih 83.000 din.

Iz Gornje Radgone

Sokolsko društvo Gor. Radgona ima 13. januarja ob pol 20. uri v šoli važen sestanek obvezen za vse članstvo.

Iz Malega Beograda

Sankaška tekma, ki se je vršila dne 6. januarja, je lepo uspela. Tekmovalo je 20 sankačev med temi žal samo ena dama. Proga Ruška koča Ruše je za sani res idealno kpa. Zadnji konec, ki je bil najstrmejši, je sedaj izpeljan po novi cesti. Prvi je prispel na cilj Robnik Joško ml. ki je progo prevozil v 16.30 minutah. Drugi Kramer Konrad v 17.09 min., tretji Repolusk Maks v 17.23 min. Zmagovalcu je Podravska podružnica SPD v Rušah poklonila dvosedežne sanke, drugo nagrado enosedežne sanke, je podarila tvrdka Pinter & Lenart, kot tretje darilo je bila podarjena lepa diploma.

Razne vesti

Francija ima 41.5 milijona prebivalcev, t. j. 81.000 več kakor l. 1931.

Hiša, v kateri je bil rojen človek, ki je prinesel v Evropo krompir iz Amerike, pogorela. V Buckhard Abbey je pogorela hiša Francis Drakeja, ki je prinesel v Evropo krompir iz Amerike.

Prodaj

POHIŠTVO

antikvitete, porcelan itd. se prodaja Razlagova ul. 24-II. desno. 168

4 DEBELE SVINJE

za špeh, težke po 150 kg, naprodaj. Bresternica 38. pri Mariboru. 165

Stanovanje

SOBO IN KUHINJO

visokopritličje, Magdalenska ulica, Din 325.— oddam mirnemu stalno nameščenemu, največ tri osebe, od 1. februarja. Vprašati Taborska ul. 7. 169

Službo dobi

Mlajšo, pridno in pošteno POSTREŽNICO takoj sprejemem za dopoldan. H. Verstovšek Stritarjeva ul. 17. 171

Službo išče

POSTENO DEKLE

ki zna kuhati in opravljati vsa hišna dela, želi službe pri mali družini. Naslov v upravljalni listu. 164

Širite »Večernik«

Morske ribe

danes in jutri v veliki izbiri, pripravljene na razne načine, ribji rizoto in polenovka po tržaškem načinu. Cene zelo zmerne. Vino viško prvovrstno. — Gostilna

»OTOK VIS«

Sodna ulica 16.

Javljamo tužno vest, da je umrl naš zvesti član

Josip Žmavec

svetnik stola sedmorice v pok.

Pogreb bo v četrtek, dne 13. januarja ob 15. uri iz mrtvašnice na mestno pokopališče na Pobrežju.

Večnaja mu pamjat!

Maribor, dne 13. januarja 1938.

Starešinsko društvo jugosl. akad. društva »Triglav« v Mariboru.